

چالش های کاربرست یافته های پژوهشی در آموزش و پرورش استان گلستان

محدثه جوادی فر^۱، نگین جباری^{۲*}

(۱) کارشناسی ارشد گروه مدیریت آموزشی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران

(۲) دانشیار، گروه مدیریت آموزشی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران

*نویسنده مسئول: njaba@gorganiau.ac.ir

تاریخ پذیرش مقاله ۱۴۰۲/۰۶/۱۲

تاریخ دریافت مقاله ۱۴۰۲/۰۵/۰۳

چکیده

پژوهش حاضر با هدف شناسایی چالش های کاربرست یافته های پژوهشی مرتبط با آموزش و پرورش استان گلستان انجام شد. روش تحقیق، کیفی بود. جامعه آماری، کلیه مسئولین مرتبط با حوزه پژوهش آموزش و پرورش استان گلستان و پژوهشگرانی که در حوزه آموزش و پرورش کار کرده اند، بود. درانتخاب نمونه از روش گلوله برفی استفاده شد که پس از مصاحبه های نیمه ساختار یافته و عمیق با ۱۰ نفر به اشباع رسید. با هدف اعتباربخشی به فرایند تحقیق و حصول اطمینان از کیفیت داده ها و تفسیرهای صورت گرفته، ترکیبی از معیارهای ارزیابی تحقیقات تفسیری شامل اعتماد پذیری، انتقال پذیری، تصدیق پذیری، راستی، قابل فهم بودن، عمومیت و کنترل پذیری مورد استفاده قرار گرفت. نتایج پژوهش نشان می دهد که چالش های اصلی کاربرست یافته های پژوهشی در استان گلستان دارای چهار بعد اصلی است که به ترتیب اهمیت عبارتند از: کمبود اعتبارات مالی، کمبود بودجه وامکانات در بعد اقتصادی، کم اهمیت دادن به پژوهش و ضعف فرهنگ سازی در اعتماد به راهگشا بودن پژوهش، نبود صاحب نظران بومی و متخصص در بعد فرهنگی، سیاست زدگی آموزش و پرورش و برخی خلاهای قانونی، مدیریت نا کارآمد حوزه پژوهش، نبود یک نظام اطلاع رسانی منسجم، نبود برنامه بلند مدت به پژوهش، متمرکز بودن نظام آموزشی در بعد مدیریت و تصمیم گیری.

کلید واژگان: پژوهش، آموزش و پرورش، استان گلستان

مقدمه

درصد از تولید ناخالص ملی به سرمایه گذاری در امور پژوهشی، گویای این واقعیت است که پژوهش یعنی توسعه پایدار، حال آنکه این رقم در ایران حدود ۰/۵ درصد است (رکن آبادی، ۱۳۹۵، کد خبر ۱۴۱۷۴۶۴).

بررسی ها نشان می دهد که از ابتدای انقلاب اسلامی تا کنون، تعداد پژوهش ها و مقالات علمی هر ساله روبه افزایش است اما متأسفانه افزایش تعداد پژوهش ها همراه با افزایش کاربرست این پژوهش ها نبوده است. هدف از انجام تحقیق و پژوهش در همه سازمان ها و دستگاه های اجرایی، بهبود کیفیت کار، کمک به تصمیم گیری مناسب و افزایش بهره وری سازمان است. دستیابی به این اهداف

پژوهش مجموعه فعالیت های منطقی، منظم، مستند، منسجم و هدفمندی است که در پی یافتن پاسخ به یک پرسش، بازگویی و بازنگری پدیده ها، رخدادها، رفتارها و انگاشته ها است (خاکی، ۱۳۸۴: ۸). تحقیق را باید مبنای همه تحولات و حرکت های اجتماعی، فرهنگی، صنعتی و اقتصادی دانست. به طوری که می توان گفت فعالیت های تحقیقاتی پایه های استقلال یک کشور را استوار می سازند (حسن زاده، ۱۳۸۴: ۱۰۰).

پژوهش می تواند مانع بسیاری از دوباره کاری ها، اتلاف وقت و اتلاف بودجه شود. حجم وسیع پژوهش های علمی در کشورهای توسعه یافته و اختصاص ۵

چروده (۱۳۹۱)، استان خوزستان توسط هاشمی و عبادی (۱۳۸۵)، استان مازندران توسط حسن زاده (۱۳۸۴) و استان کهگیلویه و بویراحمد توسط زمانی منش و موسوی اعظم (۱۳۹۷) بررسی شده است.

از آن جا که تاکنون درباره ی استفاده از یافته های پژوهشی در استان گلستان، پژوهشی انجام نشده است؛ ما در این پژوهش به دنبال آن هستیم که چالش های استفاده از یافته های پژوهش در استان گلستان را بررسی کنیم تا با شناخت مشکلات موجود، تبیین و تفسیر راه حل آنها و کاربرست یافته های پژوهشی در استان را تسهیل نماییم. و به این پرسش پاسخ دهیم که "چه چالش هایی در زمینه کاربرست یافته های پژوهشی در آموزش و پرورش استان گلستان وجود دارد؟"

ریکون سی کاندز^۱ و برنات آلونز کاندز^۲ (۲۰۲۱) در مقاله ای با عنوان "عوامل بازدارنده در کاربرست یافته های پژوهشی" به این نتیجه رسیدند که تبلیغات مناسب برای شناساندن یافته های تحقیق، ایجاد نگرش مثبت نسبت به استفاده از یافته های تحقیق، تدوین خط مشی واحد برای افزایش هدمند تولید تحقیق، انجام تحقیقات کارآمد و مورد نیاز، داشتن مدیریت همراه و مناسب به افزایش کاربرست و اجرایی کردن نتایج تحقیقات کمک می کند. محمد ادریس جیمو^۳ و آدارا مجالوک مان شو^۴ (۲۰۲۰) در تحقیق تحت عنوان "دسترسی و استفاده از یافته های پژوهشی - آموزشی توسط معلمان" می نویسند عدم تمایل معلمان برای بکارگیری یافته های جدید، نبود فضای رقابتی بین معلمان، وجود دستورالعمل اجرایی مشخص وزارتی که اجازه اعمال نظر و اختیار را به معلمان نمی دهد و همچنین نبود پشتیبان اداری برای استفاده از یافته های پژوهشی جدید، موانعی جدی هستند که ضرورت بازسازی ساختار آموزش و پرورش را نمایان می سازند.

مهم جز از طریق کاربرست یافته های پژوهشی درهنگام اتخاذ تصمیمات اجرایی و مبتنی ساختن برنامه ریزی ها به نتایج پژوهش ها ممکن نیست. کاربرست یافته های پژوهشی از اساسی ترین موضوعات عرصه ی پژوهش به ویژه در حیطه ی پژوهش های کاربردی است. می توان گفت اصلی ترین انتقاد و دل مشغولی، چه از نظر مدیران و چه از نظر پژوهشگران متوجه موضوع کاربرست یافته های پژوهشی است (حسین قلی زاده، ۱۳۹۱: ۱۶۸).

اگر به پژوهش توجه نشود، جامعه در مسیر پیشرفت و توسعه پایدار قرار نخواهد گرفت. در واقع پژوهش و به دنبال آن کاربرست یافته ها، موتور محرک پیشرفت و نوید بخش توسعه پایدار در هر کشوری به شمار می آیند. همچنین انسان ها در راستای انجام وظایف خود درجهانی پیچیده و غیرقابل پیش بینی، به شدت نیازمند دانش علمی پیشرفته در حوزه علوم انسانی یا ویژه تر در آموزش و پرورش هستند. کاربرست یافته های پژوهشی از جمله چالش های اساسی حوزه مدیریت پژوهش در آموزش و پرورش نیز محسوب می شود. هرچند پژوهش در آموزش و پرورش با هدف استفاده از یافته ها در تصمیم گیری ها انجام می شود اما این یافته ها اغلب روی کاغذ باقی می ماند و رنگ اجرا به خود نمی گیرد (حسن زاده، ۱۳۸۴: ۱۰۱).

بررسی چالش های موجود در مسیر استفاده از یافته های پژوهشی، شناسایی و طبقه بندی موانع، ارائه راه حل هایی در این زمینه ضرورتی انکارناپذیر است. با توجه به نکات فوق درکشور ما نیز با تصویب و تاسیس شورا های تحقیقات در هر استان و راه اندازی کمیته های پژوهشی حوزه های ستادی، انتظار می رود نتایج پژوهشها حقیقتاً مبنای تصمیم گیری های آموزشی بشود (نوری و مهرمحمدی، ۱۳۹۰: ۱۲).

مطالعه و بررسی مقالات متعدد نشان می دهد موانع کاربرست یافته های پژوهشی در آموزش و پرورش استان های تهران توسط آهنچیان و قانادی (۱۳۸۶)، استان خراسان رضوی توسط حسین قلی زاده و حیدری

1 Recon C. Condes

2 Bernadette Alonzo Condes

3 Mohammed Idris JIMOH

4 Adaramaj Lukman SHEU

بود. در پژوهش زمانی منش و موسوی اعظم (۱۳۹۷) با عنوان «بررسی دیدگاه دبیران درباره موانع کاربست یافته های پژوهشی» نتایج نشان داد موانع مدیریتی - ساختاری، موانع اقتصادی - مالی، موانع فرهنگی - اجتماعی، موانع ارتباطی - اطلاع رسانی، موانع انگیزشی - انسانی وجود دارند و همه این موانع در سطح ۰/۰۵ از کاربست یافته های پژوهشی در آموزش و پرورش جلوگیری می کنند .

فضل الهی قمیشی (۱۳۹۶) در «موانع پژوهش دانشجویی» به این نتیجه رسید که عوامل انگیزشی، نحوه ارائه خدمات پژوهشی، عوامل اداری ساختاری، عوامل فرهنگی در کنار عوامل فردی از موانع پژوهش است .

معدن دار آرانی (۱۳۹۵) در «کاربست روش های جدید» می نویسد: لزوم آگاهی از تئوری ها و روش های حاکم بر علم، اهمیت آموزش و پرورش تطبیقی و شناخت پژوهش های کاربردی را دوچندان کرده است اما عدم توجه به این امر در جامعه سبب شده که فایده ی پژوهش های تطبیقی به کسب آگاهی سطحی از تفاوت ها و شباهت های موجود بین نظام های مختلف، محدود شود و بکار گرفته نشود. ابراهیم زاده و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهش «بررسی موانع پژوهش از دیدگاه اساتید دانشگاه علوم پزشکی لرستان»، کمیت تدریس، انگیزه اولیه پژوهش، اصول جست و جو دربانک های اطلاعاتی اصول پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی، کیفیت مشاوره برای پژوهش ها و تسهیلات پژوهشی را از عوامل بازدارنده بیان کرده اند. در پژوهش صفری (۱۳۹۴) با عنوان «موانع کاربست یافته های پژوهش های تربیتی در سازمان نظام آموزشی از دیدگاه معلمان و مدیران» عمده ترین نتایج حاکی از آن است که مولفه های تحقیق به ترتیب تاثیر: اقتصادی و مالی، فرهنگی و اجتماعی، ارتباطی و اطلاع رسانی، ساختاری و مدیریتی، انگیزشی و انسانی در عدم کاربست یافته های پژوهشی نقش دارند. در این میان مهم ترین نقش را عامل اقتصادی و مالی دارد. ستوده اصل و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهش خود تحت عنوان «بررسی مشکلات پژوهشی و موانع تولید علم از دیدگاه اعضای

در پژوهش استواری و شهامت (۱۴۰۰) با عنوان «کاربست یافته های پژوهش» موانعی همچون مشکلات موجود در سازماندهی، دسترسی به یافته های پژوهشی، فقدان زمان، هم راستا نبودن تحقیقات با مشکلات، نبود تسهیلات لازم، ضعف در تحقیقات گروهی، کمبود اعتبارات، عدم رسوخ فرهنگ پژوهشی در میان مدیران و تصمیم گیران، پایین بودن کیفیت کارهای تحقیقاتی و فقدان دانش فنی برای اجرا بیان شده است. در پژوهش ابوطالبی (۱۳۹۹) با عنوان «بررسی موانع و چالش های تحقیق در نظام آموزش و پرورش و نقش پژوهش در بهبود و توسعه نظام آموزشی کشور» به شش تحقیق انجام شده استناد کرده و مواردی را به نقل از آن ها مطرح نموده از جمله: تاکید بر آموزش محوری به جای پژوهش محوری، ضعف انگیزه های لازم در پژوهشگران، کمبود بودجه پژوهشی، مقررات دست و پا گیر اداری و بروکراسی، فقدان فرهنگ تحقیق، ضعف کارایی در کاربست یافته های تحقیقاتی، ضعف نیاز سنجی و اولویت یابی، و همچنین پایین بودن کیفیت پژوهش ها.

پژوهش ویسانی و دل پیشه (۱۳۹۸) با عنوان «بررسی موانع پژوهش در حوزه علوم پزشکی از دیدگاه اعضای هیئت علمی، کارشناسان پژوهشی و دانشجویان» نشان می دهد از دیدگاه هیئت علمی، کمبود وقت به علت اشتغالات آموزشی، نبود سیاست های تشویقی و ترغیبی، کافی نبودن اعتبارات مالی، عدم تناسب امتیازات پژوهشی با نظام ارتقاء اعضای هیئت علمی و کمبود نیروی انسانی پژوهشگر مهم ترین موانع بر سر راه پژوهش بودند. از دیدگاه کارشناسان پژوهشی نیز عدم آشنایی با فرهنگ کارگروهی، نقص در تدوین اهداف مهم ترین چالش های پژوهشی بودند. از نظر دانشجویان هم نداشتن انگیزه، نبود اولویت های پژوهشی، عدم همکاری سیستم محیطی و کمبود اعتبارات پژوهشی از مهم ترین موانع بودند. به طور کلی در این مقاله تاکید بر روی کمبود اعتبارات پژوهشی بود. پس از آن، پیچیدگی فرایند های تصویب طرح پژوهشی به عنوان پرتکرار ترین مانع گزارش شده

از آموزش در کلاس درس تا مدیریت سطوح بالا را تجربه کرده اند. ۳. شناسه تجربه: افراد منتخب در این پژوهش همگی دارای سابقه خدمت بیش از ده سال بودند. نمونه اولیه پژوهش هدفمند انتخاب شد. سپس در ادامه نمونه ها افراد دیگری را تا کفایت نظری معرفی کردند (روش گلوله برفی).

کفایت نظری اشاره به وضعیتی است که هیچ داده جدیدی یافت نشد تا پژوهشگر با آن بتواند ویژگی های مقوله را گسترش دهد. برای گردآوری داده ها از مصاحبه نیمه ساختاریافته و عمیق استفاده شد. به این صورت که سوالات مصاحبه از قبل مشخص شدند و از تمام پاسخ دهندگان پرسیده شد و سپس بر روی متن پاسخ ها تحلیل محتوا انجام شد.

طراحی سوالات مصاحبه بر اساس مطالعه اساس نظری پژوهش و اهداف مورد نظر در پژوهش آماده شد. سپس در مرحله اول تحلیل محتوا: شناسایی و جمع آوری داده ها از طریق مصاحبه و بررسی پیشینه انجام شد: سوال مصاحبه شامل: چه چالش هایی در زمینه کاربست یافته های پژوهشی در آموزش و پرورش استان گلستان وجود دارد؟ از شرکت کنندگان خواسته شد تا به این پرسش پاسخ دهند. در تحلیل از ۱- کلمات ۲- مضامین ۳- پاراگراف ها ۴- مفاهیم و معانی برای تجزیه و تحلیل محتوای مورد نظر استفاده شد. پژوهشگر تلاش کرد تا جمع آوری داده ها، آنقدر گسترده باشد که بتواند نظرات اکثریت جمعیت را نشان دهد.

به منظور رعایت اخلاق پژوهش و حفظ اطلاعات شرکت کنندگان، هریک از مصاحبه شوندگان با حرف M و یک عدد نمایش داده شده اند. برای مثال m9 یعنی نهمین نفری که مورد مصاحبه قرار گرفته است.

مرحله دوم آنالیز محتوا: شامل ساده سازی داده های محتوا با دسته بندی طوری که دسته بندی های تعریف شده از یکدیگر جدا شوند. این مورد بر ساده سازی داده ها تاکید شده است. در ساده سازی کاهش حجم داده و یا

هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی سمنان» حیطه اجرایی طرح، موانع اداری و مدیریتی و چالش های فردی را از موانع تولید علم ذکر کرده اند. مرادی و همکاران (۱۳۹۲) در «شناسایی و اولویت بندی موانع فراروی پژوهش» مجموع موانع محیطی و فردی و سازمانی و فنی را عدم کاربست پژوهش بیان نمودند. فضل الهی قمشی و همکاران (۱۳۹۱) در پژوهشی با عنوان «بررسی عوامل بازدارنده ی موثر بر پژوهش های فرهنگیان» به این نتیجه رسیدند که عوامل فرهنگی فردی، نحوه ارائه خدمات پژوهشی، عوامل اداری ساختاری و انگیزش در پژوهش های فرهنگیان نقش بازدارندگی دارند. پایین بودن روحیه فعالیت گروهی، نهادینه نشدن فرهنگ پژوهش در میان فرهنگیان، اهمیت ندادن مسئولان به پژوهش ها در واقع مهم ترین مانع محسوب می شوند.

روش شناسی

پژوهش حاضر با هدف شناسایی چالش های کاربست یافته های پژوهشی در استان گلستان با رویکرد کیفی و روش تحلیل محتوا انجام شد. مورگان (۱۹۹۳)، کرلینجر^۱ (۱۹۷۳) و الوو کینگاس^۲ (۲۰۰۸) تحلیل محتوا را نوعی روش پژوهش قلمداد کرده اند که دارای مفروضات معرفت شناختی و ساختاری خاص برای گردآوری داده ها و سازمان دادن به داده ها است. استفاده از این رویکرد به علت تناسب با هدف پژوهش و پی بردن به معنا از طریق طبقه بندی کلمات و کشف شباهت ها، افتراق و روابط میان آنها بود.

معیارهای انتخاب مصاحبه شوندگان: ۱. شناسه علمی: افراد منتخب در این پژوهش همگی دارای تحصیلات تکمیلی ارشد یا دکتری بوده اند و تجربه کار پژوهشی و مقاله نویسی را در کارنامه علمی خود دارند. ۲. شناسه آموزشی: افراد منتخب در این پژوهش همگی کارمند وزارت آموزش پرورش هستند و در سمت های گوناگون

¹. Kerlinger

². Elo & Kyngas

یک گروه قرار دارند؟ در واقع در این قسمت از تثبیت روند اعتبارسنجی کدهای اتخاذ شده اطمینان حاصل شد. مرحله پنجم آنالیز محتوا: تجزیه و تحلیل و ارائه نتایج پس از تکمیل تجزیه و تحلیل اکنون اسناد و اطلاعات جامع به صورت سازمان یافته در دسترس قرار گرفت. این اطلاعات در قالب گزارشی در پاسخ به سوالات پژوهش ارائه شد تا به راحتی قابل درک باشد.

یافته ها

سوال پژوهش: چالش های کاربست یافته های پژوهشی در آموزش و پرورش استان گلستان چه ابعادی دارد؟ در پاسخ به سوال پژوهش، کدگذاری بر اساس متن مصاحبه ها در جدول ۱ آورده شده است.

خلاصه سازی آنها انجام شده؛ دسته ها یا کدها شامل کلمات و واژه ها است.

مرحله سوم تحلیل محتوا: محتوا کدگذاری شد. در کدگذاری، کد یا برچسبی به هر کلمه ای در متن اختصاص یافت

مرحله بعدی شامل آزمایش کدهای جمع آوری و دسته بندی کدها بود کدها همگی مجدداً توسط محقق مورد بازبینی قرار گرفتند. به این منظور که آیا واقعا می توانند برای هدفی که گماشته شده اند، موثر باشند یا خیر؟

سپس بررسی و اعتبارسنجی کدهایی که برای تجزیه و تحلیل انتخاب شده اند، انجام شد. در این مرحله این کدها مورد بررسی قرار گرفتند که آیا عبارات یا کلمات مختلفی که در دسته بندی های ایجاد شده قرار گرفته اند با یکدیگر پیوند معنایی دارند؟ همچنین آیا همه آنها در

جدول ۱- کدگذاری باز (شاخص)

متن مصاحبه	کد	سند مصاحبه
اگر بخواهیم از سطوح بالا به این قضیه نگاه کنیم در وهله ی اول چیزی که به چشم می آید این است که پژوهش اهمیت آنچنانی در ساختار نظام تعلیم و تربیت ندارد.	عدم اهمیت به پژوهش	M1
سومین مورد مشکلات اقتصادی است. انجام یک پژوهش به زمان زیاد به منابع مالی و نیروی انسانی ماهر نیاز دارد. وقتی نگاه می کنیم یک پژوهش ساده که شش ماه طول میکشد و در یک جامعه آماری کوچک است پنج شش میلیون تومان هزینه می برد. کدام ارگان کدام قانون کدام نهاد از این پژوهشگر حمایت می کند؟؟ هیچ حمایت مالی نیست.	وجود مشکل اقتصادی	M1
وقتی شاکله افراد حاکم بر آموزش و پرورش با تغییر دولت ها عوض میشود مسلماً اولویت ها هم عوض میشود. یک دولت میگوید اتفاق ضد در آموزش پرورش بیفتد یک دولت می گوید اتفاق ضد نباید رخ دهد. نظرات کاملاً ضد هم دارند. این باعث سردرگمی بدنه نظام تعلیم تربیت می شود پس یکی از آسیب های جدی ما این که آموزش و پرورش ما سیاست زده است	سیاسی کاری در تعلیم و تربیت	M1
چون کسی را نداریم که بیاد سوال کند چه شد؟ کسی را هم دلسوز نداریم که خودش پیگیری داشته باشد. ما هم خلا قانونی داریم وهم اینکه اگر قانون هم باشد ما کسانی را که پیگیر کار باشند نداریم	نبود دستورالعمل قانونی جامع	M2

M۲	نبود مدیریت حوزه پژوهش	ما باید حرکت رو به جلو داشته باشیم و این پیشرفت به اعتراف همه با کاربست یافته های پژوهشی ممکن و میسر می شود. یعنی سه گام اصلی دارد گام اول پژوهش گام دوم استفاده از این پژوهش ها و گام سوم نظارت بر این کار است. و خیلی از مواقع نبود اون بعد نظارتی مشکل ساز است. وقتی نظارت نباشد کنترل نباشد و به عبارتی مدیریت پژوهش خوب رقم نخورد خروجی هم مسلما مطلوب نخواهد بود.
M۳	اعتبارات مالی ناکافی	دوم اینکه یک سری موانع مالی مربوط به تخصیص اعتبار لازم برای پژوهش باید صورت بگیرد که در این جا هم خب چالش هایی است.
M۳	نبود بستر مناسب اجرایی	و در آخر اینکه در مرحله کاربست هم یک سری چالش هایی هست. بعضا ما اون محیط هایی که بتوان آن تحقیق و پژوهش انجام شده را پیاده سازی کنیم آن محیط را نداریم.
M۳	فقدان فرهنگ سازی در حوزه پژوهش	پژوهش باید به عنوان یک باور و یک فرهنگ باید در بین معلمان ما و کارشناسان ما جا بیافتد و در بین مدیران ما جا بیافتد. مثلا ما در حوزه ی آموزش، درس پژوهی را داریم که سال هاست به صورت جشنواره داره اجرا میشه تا حدودی پیشرفت کرد ولی هنوز این فرهنگ درس پژوهی که به هر حال لازم است برای کلاس درس، برای بهبود آموزش ولی هنوز جا نیافتاده است. پس یکی از مشکلات همین نبود فرهنگ پژوهش است
M۳	عدم اعتقاد به اثربخش بودن	و به هر حال هنوز اون باوری که باید به سودمندی پژوهش داشته باشیم را نداریم. دو عدم اعتماد لازم برای بکارگیری یافته های علمی در تعلیم و تربیت است
M۳	عدم ارتباط بین نظام آموزش و پرورش با بخش های پژوهشی	چهارم عدم ارتباط بین آموزش و پرورش و سازمان های پژوهشی مثل دانشگاه ها است.
M۴	نبود منابع مالی کافی	نداشتن منبع مالی کافی یکی از چالش های پژوهشی است.
M۴	کمبود نیروی انسانی ماهر	کمبود منابع انسانی ماهر مورد نیاز است.
M۴	کاربست در گرو مهارت و دانش کافی	اگر مهارت و دانش لازم را داشته باشیم به کاربست هم می رسیم.
M۵	عدم اعتقاد به کار پژوهشی	دومین چالش عدم اعتقادی ست که وجود داره، یعنی به کارها و یافته های پژوهشی دید مثبتی وجود ندارد. چون دیدگاه علمی وجود ندارد.
M۵	بودجه کم	مورد بعدی اینکه برای کارپژوهشی بودجه خیلی کمی میدهند الان کمتر کسی از انجام کارپژوهشی راضی ست چون منفعت مالی ندارد کسی هم دنبال پژوهش نمی رود مگر اینکه کاردلی باشد.

چالش های کاربست یافته های پژوهشی در آموزش و پرورش استان گلستان / جوادی فر و جباری

M۶	مسئله محور نبودن برخی پژوهش ها	ببینید اولین نکته همین است که پژوهش های ما باید مسئله محور باشند و محققین ما به دنبال حل معضل یا مسئله ای باشند که واقعا در جامعه هست و راه حل های کاربردی بدهند .
۷M	سیاست زدگی آموزش و پرورش	نباید نیرو ها را با کوچک ترین نسیم سیاسی عوض کرد . تا مدیر می آید با کار آشنا شود موقع تعویض او میرسد . آموزش و پرورش ما به شدت سیاست زده ست اینقد درگیر مسائل سیاسی ست که به پژوهش دیگه نمی رسه . دراین تغییرات اکثرا فردی رازز مدرسه میارن میزارن مسئول بخش های مختلف اداره خب این غلط است و جوابگو نیست .
۸M	باور پژوهشی کم	ببینید اول اینکه ما در مسئولین باید باور پژوهشی ایجاد کنیم این باور یا نیست یا کم رنگ ست
۸M	مقاومت برخی مسئولین در برابر تغییر	مقاومت برخی مسئولین در اجرایی کردن یافته های پژوهشی از جمله اساسی ترین محدودیت های ماست
۸M	تاثیر زیاد سیاست	تغیر مسئول در روند همه چیز تاثیر میگذارد از جمله در پژوهش و کاربست پژوهش . آموزش و پرورش مانند سایر ارگان ها بسیار تحت تاثیر سیاست است .
۹M	نبود قدرت قانونی اجرایی	ببینید حوزه ی پژوهش هم در دستت هست هم در دستت نیست . یعنی کار میخواهند ولی اجرا نمیخواهند . مثل راننده ای که فرمان در دست دارد ولی گاز و کلاچو ترمز زیر پاش نیست . خب او هرچقدر استارت بزند و فرمان بچرخاند ماشینش حرکت نخواهد کرد .
۱۰M	باور کم به کارهای پژوهشی	اولین چالش نگاه مدیران و مسئولان رده بالا به پژوهش است . باور پژوهشی در آنها کم رنگ است . دوم اینکه مسئولان ما شناخت و آگاهی پژوهشی ندارند . یعنی ما مدیر پژوهش دان یا پژوهش محور نداریم . منظورم این ست که کم داریم .
۱۰M	نبود تربیت سازمانی	تربیت شدن که خوب اتفاق نیفتاد اما تربیت یک قسمت است و تجربه و فهم کار در سازمان یک چیز دیگه است . من میگویم تربیت سازمانی اتفاق نمی افتد . ما مدیر داریم اما سطحی اند ژرف نگر نیستند .

سپس با مرور دوباره تمام نکات اساسی ، از نکات مشابه و کد های نزدیک به هم ، یک عنوان جامع و یک مقوله انتخاب شد . در جدول ۲ این مقوله بندی ذکر شده است .

جدول ۲- کدگذاری محوری (مقوله)

سند	مقوله	کد
۱M		وجود مشکل اقتصادی
۲M		نبود پول کافی
۳M	کمبود بودجه مالی	اعتبارات مالی ناکافی

۴M		نبود منابع مالی
۵M		کمبود بودجه
۶M		اجرائی نشدن قانون یک درصدبودجه
۹M		کمبود اعتبارات مالی
۱۰M		کمبود بودجه
۸M		کم بودن امکانات و تجهیزات
۷M	کمبود امکانات محیطی	قابل اجرا نبودن یافته ها از نظر امکانات
۳M		نبود محیط مناسب برای اجرای کار
۲M		نبود بستر مناسب اجرا
۱M		سیاسی کاری
۲M	سیاست زدگی در	سیاست زدگی آموزش و پرورش
۷M	آموزش و پرورش	سیاست زده بودن
۸M		تاثیر زیاد سیاست
۹M		سیاست زدگی
۱M	وجود خلا قانونی	نبود قانون حمایت کننده
۲M		نبود نظارت و پیگیری درحوزه پژوهش
۲M		نبود دستورالعمل جامع و مانع قانونی
۳M		مقررات مزاحم
۶M		قانون نامطلوب برون سپاری تحقیقات
۷M		قوانین بالا دستی مزاحم
۹M		نبود قدرت قانونی اجرائی
۱M		نبود نگاه به آینده
۵M	نبود برنامه و نگاه بلند مدت	به روز نبودن موضوعات پژوهش
۲M		نبود افق چند ساله

چالش های کاربست یافته های پژوهشی در آموزش و پرورش استان گلستان / جوادی فر و جباری

۶M		مسئله محور نبودن برخی پژوهش ها
۱۰M		مقایسه کارها براساس هزینه مالی
۱M	فقدان صاحب نظران بومی و متخصص	عدم اهمیت به علوم انسانی نداشتن صاحب نظر ایرانی اسلامی گسیختگی نظری پیشرفت باآزمون و خطا عدم تناسب نتایج پژوهش بافرهنگ جامعه نامناسب بودن الگوهای خارجی
۴M		کمبود نیروی انسانی ماهر
۲M		نبود مدیریت حوزه پژوهش
۳M		نبود ارتباط بین آموزش و پرورش و بخش های پژوهشی جامعه
۳M		ناتوانی درتبدیل یافته ها به کاراجرای
۳M	فقدان مدیریت در	در دسترس نبودن یافته های پژوهشی
۴M	حوزه ی پژوهش آموزش و پرورش	کمبود دانش و مهارت اجرایی
۶M		عدم همخوانی مراحل پژوهش باقوانین مالی
۶M		تنوع بالای مسائل مطرحه
۷M		عدم تعهد برای اجرا
۷M		نبود دانش مدیریت سازمانی
۸M		مقاومت در برابر تغییر
۱۰M		نبود تربیت سازمانی
۳M		متمرکز بودن سیستم
۵M	تمرکز نظام آموزشی	متمرکز بودن سیستم آموزش
۹M		متمرکز بودن سیستم
۳M		فقدان فرهنگ سازی
۱۰M		مقایسه ارزش کارها براساس هزینه مالی
۲M	ضعف فرهنگ سازی در باور به پژوهش	بی اعتمادی به پژوهش

۳M	عدم اعتماد به اثربخش بودن پژوهش
۵M	عدم اعتقاد به کار پژوهشی
۶M	نبود باوربه کارپژوهشی درسطح کلان
۸M	باور پژوهشی کم
۱۰M	کمبود باوربه کارپژوهشی
۱M	عدم اهمیت به پژوهش
۱M	اولویت نبودن پژوهش در ذهن مدیران
۱M	کم اهمیتی پژوهش درآموزش وپرورش
۱M	بیگانگی تعلیم و تربیت با پژوهش
۴M	جدایبودن بخش پژوهش از آموزش
۱۰M	کمبود باور به کار پژوهشی

سپس مرور و نکته برداری از اسناد و مقالات انجام شد .
مولفه های مستخرج در جدول ۳ مشاهده می شود .

جدول ۳- مولفه های چالش های کاربرست برگرفته از متون و مقالات

سند	مولفه
مقاله استواری وشهامت، ۱۴۰۰	مشکلات موجود در سازماندهی ودسترسی به یافته های پژوهشی ، فقدان زمان ، هم راستا نبودن تحقیقات با مشکلات ، نبود تسهیلات لازم ، ضعف در تحقیقات گروهی ، کمبود اعتبارات ، عدم رسوخ فرهنگ پژوهشی درمیان مدیران وتصمیم گیران ، پایین بودن کیفیت کارهای تحقیقاتی وفقدان دانش فنی
مقاله ابوطالبی ، ۱۳۹۹	ضعف انگیزه های لازم درپژوهشگران کمبود بودجه پژوهشی مقررات دست و پا گیر اداری فقدان فرهنگ تحقیق پایین بودن کیفیت پژوهش ها
مقاله ویسانی و دل پیشه ، ۱۳۹۸	کافی نبودن اعتبارات پژوهشی نداشتن انگیزه موانع اقتصادی مالی موانع فرهنگی اجتماعی موانع ارتباطی اطلاع رسانی
مقاله زمانی منش و موسوی اعظم ، ۱۳۹۷	عوامل انگیزشی عوامل فرهنگی درکنار عوامل فردی
مقاله فضل اللهی قمیشی ، ۱۳۹۶	

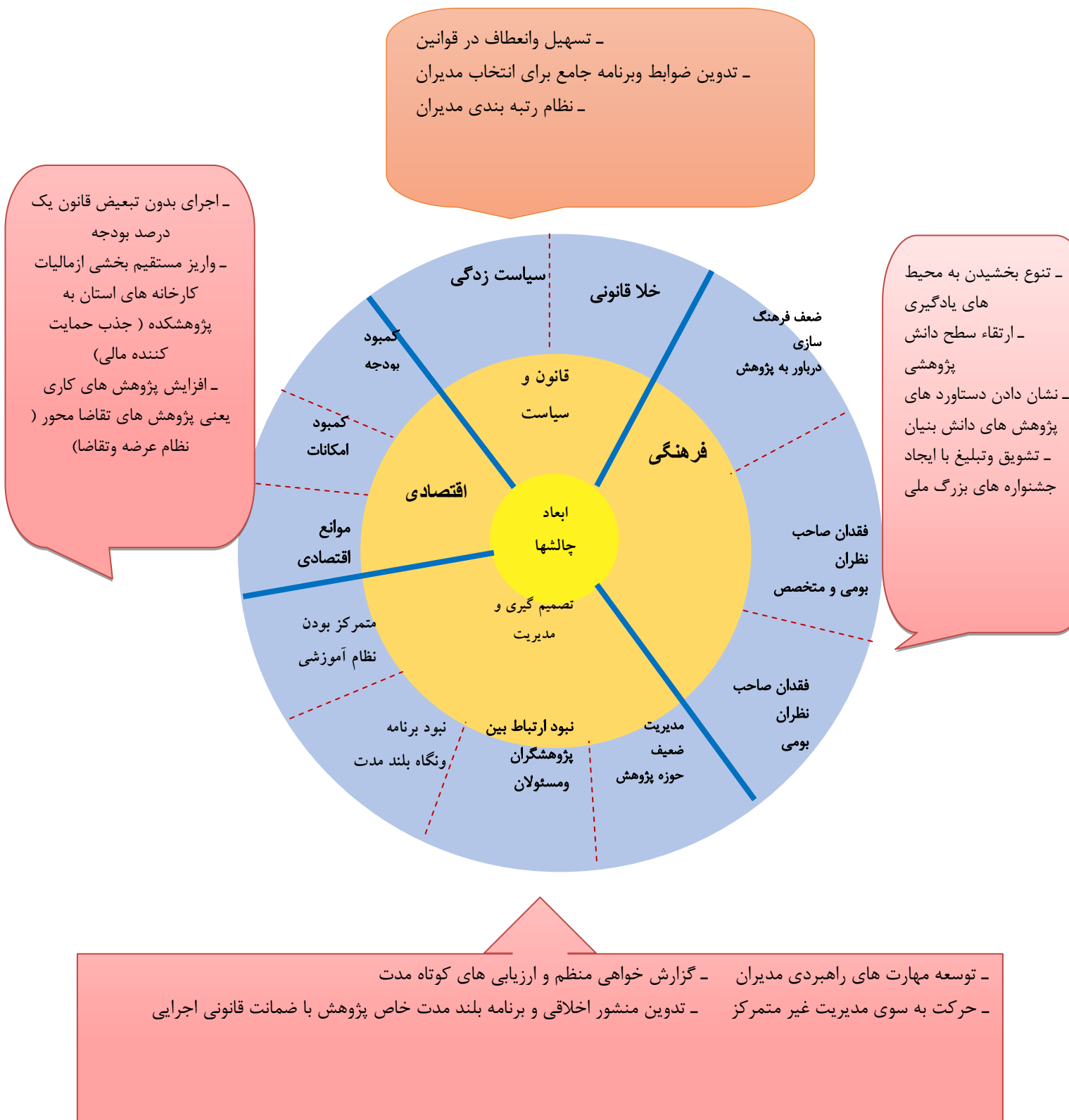
	عوامل اقتصادی و مالی
مقاله صفری ، ۱۳۹۴	ساختاری و مدیریتی
	فرهنگی و اجتماعی
	عوامل فرهنگی فردی
مقاله فضل الهی قمیشی و همکاران ، ۱۳۹۱	نهادینه نشدن فرهنگ پژوهش در بین فرهنگیان
	اهمیت ندادن مسئولان به پژوهش

تلفیق موارد یافت شده از مصاحبه ها و پیشینه در جدول شماره ی ۴ خلاصه شده است .

جدول ۴- ابعاد چالش های کاربردی پژوهش - ترکیب مصاحبه ها و متون

ردیف	بعد	مؤلفه
۱	اقتصادی	کمبود بودجه مالی
		کمبود امکانات محیطی
		موانع اقتصادی
۲	فرهنگی	بی اهمیتی پژوهش در آموزش و پرورش
		ضعف فرهنگ سازی در باور به پژوهش
		فقدان صاحب نظران بومی و متخصص
۳	قانون و سیاست	خلاف قانونی
		همراه با برخی قوانین دست و پاگیر و محدود کننده
		سیاست زدگی انتصاب های غیر شایسته سالار تحت فشار تفکر سیاسی نبود برنامه و نگاه بلند مدت
۴	مدیریت و تصمیم گیری	متمرکز بودن نظام آموزشی
		فقدان مدیریت کارآمد در حوزه پژوهش
		نبود ارتباط بین مسئولان و پژوهشگران عدم پیگیری مسئولین در حیطه کاربردی یافته ها

در نهایت ابعاد چالش های کاربرست یافته های پژوهشی
ارائه شد که در راستای کاربردی نمودن آن، برای هر بعد

شکل ۱- ابعاد چالشهای عدم کاربرست یافته های پژوهشی

بحث و نتیجه گیری

اداره می شود و اجازه اجرای ایده ها و پژوهش های خارج از چارچوب را نمیدهد. در نتیجه مسئول شهرستان انگیزه ای برای رفتن به سمت ابتکار ندارد. از طرفی هم تصمیمات و چالش های حوزه پژوهش به صورت مطلوب مدیریت نمی شود برای مثال دانش و مهارت کافی در تبدیل یک یافته علمی به شیوه نامه اجرایی کمتر دیده می شود. مدیران در برابر تغییر مقاومت می کنند. دانش ها و تجارب خود را مدون و مکتوب نمی کنند و حتی به صورت گفتاری هم به دیگران منتقل نمی کنند. تقریباً تمام عوامل و چالش هایی که پژوهشگر در اینجا مطرح کرده در مقالات و پژوهش های قبلی هم بوده است. فقط عامل کمبود نیروی انسانی پژوهشگر، آگاه به اصول پژوهش، در یافته های اینجانب نبود زیرا طبق مصاحبه ها دریافتم که اکثریت کارکنان استان گلستان دارای تحصیلات تکمیلی، کارشناسی ارشد و یا دکتری هستند و با اصول پژوهش آشنایی کامل دارند.

بر مبنای آنچه از مجموعه اسناد و مصاحبه ها و سوابق مطالعاتی مرتبط با موضوع به دست آمده و بر مبنای یافته های حاصل از سوالات، پیشنهاداتی جهت افزایش ارائه می گردد. اولاً قانون تخصیص یک درصد بودجه کل کشور به پژوهش حقیقتاً اجرایی شود و در این میان بین پژوهش های علوم پایه و علوم انسانی تفاوت نباشد. بعد از تخصیص بودجه، به سرعت هزینه های کار به محقق پرداخت شود تا انگیزه محقق از بین نرود.

بجای اینکه شرکت ها یا کارخانه ها مالیات خود را به دولت واریز کنند طی قراردادی مشخص با مبلغ تعیین شده با نظارت اداره امور مالیاتی، مالیات خود را به حساب پژوهشگر استان واریز نمایند. در این صورت مشکل دیرواریز شدن وجه بودجه از بین می رود.

پژوهش های کاربردی مطابق با نیاز روز جامعه به مراکز تحقیقاتی کوچک و بزرگ درخواست شود و محقق را در سود کاربست و فروش نهایی سهمیم کنند یعنی پژوهش ها حالت عرضه و تقاضا پیدا کند.

هدف پژوهش شناسایی چالش های کاربست یافته های پژوهشی در آموزش و پرورش استان گلستان بود. در نتیجه این بررسی دریافتیم که چالش های کاربست یافته ها چهار بعد اساسی دارد. اولاً موضوع **اقتصادی** مطرح است یعنی مشکل اصلی در نبود حمایت مالی از شروع تا اجرایی کردن پژوهش ها می باشد. باید متن قانون که میگوید یک درصد کل بودجه کشور به امر پژوهش اختصاص یابد، واقعاً اجرایی شود، و این اعتبار دهی و واریز بودجه سریع انجام شود. همچنین برای پژوهش سال تحصیلی معیار باشد نه سال مالی، اینگونه بخش اعظم چالش ها مرتفع می گردد. دومین بعد متوجه **فرهنگ سازی** در حوزه پژوهشگری و پژوهش دوستی است. نیروی انسانی ما، به راهگشا و موثر بودن پژوهش اعتقاد و باور ندارد. می توان طی فرایندی کوتاه مدت بانسان دادن تکنولوژی های کارآمد ولی دانش بنیان این باور را در آنها زنده کرد. البته باید از کودکی پژوهش محوری را به دانش آموزان آموزش دهیم. سومین بعد چالش های **قانونی** و تاثیر سیاست را بیان می کند. دستورالعمل قانونی جامع برای سرانجام پژوهش ها مطرح نشده است و همین باعث میشود پیگیری در حیطه کاربست وجود نداشته باشد. پژوهش ها انجام می شوند ولی متولی خاصی برای اجرایی کردن ندارند. لذا بایگانی میشوند و بی ثمر می مانند. یکسری از قوانین هم درباره تصویب و انجام پژوهش وجود دارد که دست و پاگیر و محدود کننده است. از طرفی می بینیم که انتخاب مسئولین به شدت تحت تاثیر حزب سیاسی افراد انجام می شود. تغییر مسئول روی کاربست پژوهش ها موثر است. به عنوان عامل چهارم، **مدیریت** ضعیف مدیران را موثر در کاربست پژوهش ها یافتیم. مدیران بالا دستی برنامه ی مشخص یا یک نقشه راه چند ساله یعنی یک سند چشم انداز اجرایی برای حوزه پژوهش ندارند، گویی قله ای برای پژوهش های آموزش و پرورش تصویر و تعریف نشده است. از طرفی نظام آموزشی ما به صورت متمرکز

و پرورش. دانش و پژوهش در علوم تربیتی، ۵(۶ و ۵): ۹۹-۱۱۲.

حسینقلی زاده، رضوان؛ حیدری چروده، مجید. (۱۳۹۱). شناسایی زمینه های کاربردی یافته های پژوهشی در آموزش و پرورش خراسان رضوی. تعلیم و تربیت ۲۸(۱۱۰): ۱۶۵-۱۹۲.

خاکی، غلامرضا. (۱۳۸۴). شیوه تهیه پژوهش نامه طرح تحقیق، تهران: فوژان

رکن آبادی، مرتضی. (۱۳۹۵). نقش و جایگاه پژوهش در ایران بانگهای به جایگاه پژوهش در آموزش و پرورش. بخش پژوهش خبرگزاری صداوسیما. کد خبر ۱۴۱۷۴۶۴. آبان سال ۱۴۰۱.

زمانی منش، حامد؛ موسوی اعظم، مصطفی. (۱۳۹۵). بررسی دیدگاه دبیران درباره موانع کاربردی یافته های پژوهشی در آموزش و پرورش. مطالعات آموزشی و آموزشی ۵(۱۴): ۸۷-۱۰۸.

ستوده اصل، نعمت؛ قربانی، راهب؛ رشیدی پور، علی. (۱۳۹۳). بررسی مشکلات پژوهشی و موانع تولید علم از دیدگاه اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی سمنان. کومش ۱۶(۱): ۱-۷.

صفری، محمود. (۱۳۹۴). موانع کاربردی یافته های پژوهش های تربیتی در سازمان نظام آموزشی از دیدگاه مدیران و معلمان. رهبری و مدیریت آموزشی، ۹(۲): ۶۱-۸۲.

فضل الهی قمیشی، سیف الله. (۱۳۹۶). موانع پژوهش دانشجویی با مطالعه ی تطبیقی و موردی دانشگاه آزاد و دولتی قم. معرفت، ۲(۲۳۷): ۹۳-۱۰۹.

فضل الهی قمیشی، سیف الله؛ نوروزی، عباسعلی؛ ملکی توانا، منصوره. (۱۳۹۱). بررسی عوامل بازدارنده ی موثر بر پژوهش های فرهنگیان. پژوهش در برنامه ریزی درسی، ۲(۵): ۱۰۸-۱۲۲.

قائدی، یحیی؛ آهنچیان، محمد رضا. (۱۳۸۷). بررسی کاربردی تحقیقات آموزشی از دیدگاه مناطق آموزشی

به محیط های یادگیری پژوهش از جمله پژوهش سراهای دانش آموزی تنوع داده شود. سطح دانش کارکنان در زمینه پژوهش های دانش بنیان ارتقا یابد تا باور به پژوهش گام به گام در افراد ایجاد شود. اردوهای علمی جهت نشان دادن دستاورد های عملی پژوهش ها برگزار شود. فرهنگ سازی و دوستی با پژوهش با ایجاد جشنواره های بزرگ پژوهشی یا گنجاندن پژوهش در دروس مدرسه صورت بگیرد.

همچنین ایجاد انعطاف در قوانین و افزایش اختیارات شهرستان ها، تدوین برنامه جامع برای انتخاب و انتصاب مدیران و طراحی یک لیست از معیارهایی علمی که باید مدیران پژوهشی دارا باشند. توسعه مهارت های راهبردی مدیران به ویژه در طراحی طرح های کارآفرینی، تبلیغات سازی، برنامه ریزی و هدف گذاری خرد و بومی، گزارش خواهی دوره ای منظم و ارزیابی های کوتاه مدت مدیران از مسئولین پژوهش، ایجاد نظام رتبه بندی مدیران، افزایش ارتباط متقابل تصمیم گیران و پژوهشگران، در فضای مجازی و صدا و سیما تبلیغات هدفمند صورت بگیرد.

منابع

ابراهیم زاده، فرزاد؛ ناصریان، جواد؛ قربانی، مهرزاد؛ الماسی، افشین. (۱۳۹۵). بررسی موانع پژوهش از دیدگاه اساتید دانشگاه علوم پزشکی لرستان و ارتباط آن با عملکرد پژوهشی ایشان. یافته. ۱۸ (۱): ۲۸-۴۱

ابوطالبی، نرگس. (۱۳۹۹). بررسی موانع و چالش های پژوهش در نظام آموزش و پرورش و نقش پژوهش در بهبود و توسعه نظام آموزشی کشور. آفاق علوم انسانی، ۴(۴۱): ۶۷-۸۳.

استواری، سارا؛ شهامت، نادر. (۱۴۰۰). کاربردی یافته های پژوهش. دومین همایش ملی مدرسه آینده، اردیبهل.

حسن زاده، رمضان. (۱۳۸۴). میزان کاربردی نتایج تحقیقات و عوامل موثر بر آن رویکرد و چالش نو در آموزش

Higher Education Research Journal. 8(2):1-16

Morgan, D.L.(1993). *Qualitative content analysis: a guide to paths not taken. Qualitative health research*,3(1):112-121.

شهرستان های استان تهران . مدیریت و برنامه ریزی در نظام های آموزشی، ۳(۱): ۶۰-۷۲ .

مرادی، محمود؛ دوستار، محمد؛ قادری فر، اسماعیل؛ زنجانی، بهناز. (۱۳۹۲). شناسایی و اولویت بندی موانع فراروی پژوهش: مطالعه موردی پژوهشگاه های زیرمجموعه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، سیاست علم و فناوری، ۶(۱): ۳۵-۴۷

معدن دار آرنی، عباس. (۱۳۹۵). کاربست روش های جدید تحقیق: مطالعات تطبیقی در آموزش و پرورش . خانواده و پژوهش، ۱۲(۲۷): ۶۹-۹۰

نوری، علی؛ مهرمحمدی، محمود. (۱۳۹۰). الگویی برای بهره گیری از روش نظریه برخاسته از داده ها در پژوهش های تربیتی. مطالعات برنامه درسی، ۶(۲۳): ۸-۳۵

ویسانی، یوسف؛ دل پیشه، علی. (۱۳۹۸). بررسی موانع و مشکلات پژوهش در حوزه علوم پزشکی ایران از دیدگاه اعضای هیئت علمی کارشناسان پژوهشی و دانشجویان . مجله دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ۲۲(۱): ۱۳-۲۴

هاشمی، سید جلال؛ عبادی، غلامحسین. (۱۳۸۵). شناسایی عوامل کاربست یافته های پژوهش های آموزشی در استان خوزستان با ارائه یک الگو . مجله علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز، ۳(۴): ۷۹-۱۰۲ .

Elo,S, Kyngas, H. (2008). The qualitative content analysis process, *advanced nursing*,62(1): 107-115

Glaser, B.G Strauss, A.(1967). *The discovery of grounded theory: strategies for qualitative research*. Aldin publishing.

JIMOH, Mohammed Idris., SHEU, Adaramaja Lukman. (2020). Accessibility and Utilization of Educational Research Findings by Teachers of Universal Basic Education for National Development, 2(2): 296-308

Kerlinger,F.N.(1973).*Review of research in education*.F.E.Peacock. pp 93-104

Condes. Reicon C., Condes, Bernadette A. Alonzo (2021) Factors Compelling and Impeding Research Result Utilization: Policy to Increase Research Adoption. *Asia Pacific*

Quarterly Journal of Educational Psychology Skills
Islamic Azad University Tonekabon Branch
Vol. 14, No. 2, summer 2023, No 54

Journal of Educational
Psychology

The challenges of applying research findings in education in Golestan province

Mohadeseh Javadifar¹, Negin Jabbari^{2*}

- 1) M.A, Department of Educational management, Gorgan Branch, Islamic Azad University, Gorgan, Iran
- 2) Associate Prof, Department of Educational management, Gorgan Branch, Islamic Azad University, Gorgan, Iran

Abstract

The current research was conducted with the aim of investigating and identifying the challenges of applying research findings related to education in Golestan province. The research method was qualitative. The statistical population of this research is all officials related to the field of education research in Golestan province and researchers who have worked in the field of education. The snowball method was used to select the sample, and 10 officials related to education research in the province were selected and semi-structured and in-depth interviews were conducted with them. In this research, with the aim of validating the research process and ensuring the quality of the data and interpretations made, a combination of interpretative research evaluation criteria including reliability, transferability, verifiability, truthfulness, comprehensibility, generality and controllability was used. The results of this research showed the main challenges of applying research findings in Golestan province have four main dimensions. These challenges are in order of importance: Lack of financial credits, lack of budget and opportunities in the economic dimension, Giving less importance to research and the weakness of culture building in trusting the path-breaking of research, the lack of local experts and experts in the cultural dimension, Politicization of education and some legal loopholes in terms of law and politics, Inefficient management of the research field, lack of a coherent information system, lack of a long-term plan and vision for research, concentration of the educational system in the aspect of management and decision-making.

Key words: research, education, Golestan province
